

1. Aşağıda verilen gelişmeleri oluş tarihine göre sıralayınız.

1. Kavimler Göçü'nün meydana gelmesi **374**
2. Margos Antlaşması'nın imzalanması **435**
3. Roma İmparatorluğu'nun ikiye ayrılması **395**
4. Attila'nın Avrupa Hun hükümdarı olması **4334 - 453**
5. Anatolios Antlaşması'nın imzalanması **447**

Tarih sırasına göre dizin:..... **1-3-4-2-5**.....

2. Kavimler Göçü sonunda Avrupa yüzyıl kadar karışıklık içinde kalmıştır. Bu süreçte Roma İmparatorluğu doğu ve batı olarak ikiye ayrılmış, bir süre sonra Batı Roma yıkılmıştır. Avrupa'da güçlü krallıklar kurulamadığından feodalite ortaya çıkmıştır.

Bu bilgilere göre Kavimler Göçü Avrupa'da,

- I. siyasi yapının değişmesi,
- II. güvenlik ve istikrarın bozulması,
- III. kilisenin halk üzerindeki etkisinin azalması

sonuçlarından hangilerine neden olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

Doğru Cevap: D

3. Türklerin Orta Asya'dan göç etmesinde etkili olan siyasi nedenleri yazınız.

*Boylar arasında çatışmalar yaşanması
Çin ve Moğol baskılarının artması*

4. IV. yüzyılda Afganistan ve Kuzey Hindistan'a göç eden Türk topluluğu hangisidir?

CEVAP: Ak Hunlar

5. Aşağıda Orta Asya'da yaşayan Türklerin dünyanın değişik yerlerine göç etmelerinin sonuçları ile ilgili doğru ya da yanlış bilgiler verilmiştir:

- I. Göç edilen yerlerde Türk kültürü yayılmıştır.
- II. Orta Asya'da güçlü bir devlet kurulamamıştır.
- III. Asya ve Avrupa'nın siyasi ve etnik yapısında değişimler olmuştur.
- IV. Türk boyları arasındaki çatışmalar sona ermiştir.
- V. Göç eden Türkler, farklı inanç ve kültürlerden etkilenmişlerdir.

Buna göre yukarıdakilerden hangisinde yanlışlık var?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV E) IV ve V

Cevap: C

6. Mete Han, Çin ülkesini egemenliği altına alabilecek güçte olmasına rağmen Çin'i fethedip bu ülkeye yerleşilmesine karşı çıkmıştır.

Mete Han'ın bu düşüncesinin aşağıdaki endişelerin hangisinden kaynaklandığı savunulabilir?

- A) Orta Asya'da Türk birliğinin bozulması
- B) Türklerin Çin kültüründen etkilenerek benliklerini yitirmesi
- C) Avrupalı devletlerin Hunlar üzerine seferler düzenlemesi
- D) İpek Yolu egemenliğinin kaybedilmesi
- E) Hanedan üyeleri arasında taht mücadelelerinin yaşanması

Cevap: B

7. Nehir, Eylül'ün Kavimler Göçü'nün sonuçlarını yazarken birisinde yanlışlık yaptığını söylemiş. Eylül'ün kaç numaralı sonuçta yanlışlık yapmıştır?

1. Avrupa yüzyıla yakın bir süre karışıklık içinde kalmıştır.
2. Germen kavimlerinin saldırıları sonunda yıpranan Roma İmparatorluğu 395 yılında Doğu ve Batı Roma olarak ikiye ayrılmış, kısa bir süre sonra Batı Roma İmparatorluğu yıkılmıştır (476).
3. Günümüz Avrupa devletlerinin temeli atılmıştır.
4. Avrupa'ya gelen Türkler burada Avrupa Hun Devleti'ni kurmuşlardır.
5. Avarlar, Avrupa'daki egemenlik alanlarını genişletmiştir.
6. Türk kültürü Avrupa'da yayılmıştır.

Cevap: 5

8. Kavimler Göçü'nden sonra kralların güç kaybetmesi hangi rejim veya sistemin doğmasına ve güçlenmesine yol açmıştır?

....**Feodalite**....

9. Aşağıda verilen bilgileri doğru (D) veya yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.

- [D] 1. Hunlar, Avrupa'nın siyasi yaşamında önemli rol oynamışlardır.
[Y] 2. Kavimler Göçü, Türklerin Orta Asya'dan göç etmelerine yol açmıştır.
[Y] 3. Attila, düzenlediği seferlerle Batı Roma İmparatorluğu'nu yıkmıştır.
[D] 4. İpek Yolu ticari faaliyetlerin gelişmesini sağladığı gibi toplumlar arasındaki kültürel etkileşime de ortam hazırlamıştır.

5. [Y] Bizanslılar, VI. yüzyılda Anadolu'yu Türkiye olarak ifade etmişlerdir.
6. [Y] Türk adından ilk olarak Orhun Kitabeleri'nde bahsedilmiştir.
7. [D] Boylar arasında yaşanan anlaşmazlıklar Türk devletlerinin yıkılmasında etkili olmuştur.
8. [D] Denizlerden uzak olduğu için sert bir karasal iklime sahip olan Orta Asya'nın coğrafi koşulları Türklerin yaşantısını ve kültürlerini derinden etkilemiştir.
9. [D] Orhun Kitabeleri'nde Türklerin devlet anlayışına dair bilgiler yer almıştır.
10. [D] Türkiye adı, Türk hâkimiyet sahasının genişlemesiyle birlikte Türklerin çoğunlukta yaşadıkları yerler için kullanılmıştır.

10. Aşağıda verilen cümlelerdeki boşluklara uygun olan kavramları yazınız.

1. **Atilla** Avrupalılar tarafından Tanrı'nın kılıbacı olarak nitelendirilen Türk hükümdardır.
2. **Karluk; Yağma ve Çiğil Türkleri**..... Talas Savaşı'nda Müslümanlarla birlikte hareket ederek Çinlilerin yenilmesinde rol oynamışlardır.
3. İstanbul,**Avarlar**.....tarafından 619 ve 626 tarihlerinde iki kez kuşatılmıştır.
4. İstemi Yabgu İpek Yolu ticaretini engelleyen**Akhunlar**.....karşı Sasanilerle işbirliği yapmıştır.

11. İlk Türk devletlerinde ordu ve askerlik ile ilgili olan kavramları işaretleyiniz.

1. [x] Turan (Hilal) taktiği
2. [] Süvari
3. [x] İkili teşkilat
4. [x] Sû-başı

Cevap: 1, 2, 4

12. Açık Uçlu Soru

a-) İlk Türk devletlerinde ikili teşkilatın uygulanma nedeni nedir?

Ülke yönetimini kolaylaştırmak

b-) Maniheizm hangi Türk devletinde sosyal yaşamın değişmesine yol açmıştır?

CEVAP: Uygurlar

13. Aşağıda verilen bilgileri doğru ise "D"yanlış olanı "Y" olarak işaretleyiniz.

1. [D] İkili teşkilat, ilk Türk devletlerinde devlet yönetiminde uygulanan bir modeldir.
2. [Y] Hunların bilinen ilk hükümdarı Mete Han'dır.
3. [Y] Kök Türkler, Uygurların kültürel mirası üzerine kurulmuştur.
4. [D] Kurultay, kağanın seçilmesinde ya da görevden alınmasında etkili olmuştur.

Cevap:

14. Aşağıda verilen cümlelerdeki boşluklara uygun olan kavramları yazınız.

1.**Uygurlar**.....744-840 tarihleri arasında siyasi varlığını sürdürmüştür.
2. Gök Tanrı'nın Türk hükümdarlara bağlıladığı iktisadi güce.....**Ülüş**.....denilmiştir.
3. I. Kök Türk Devleti**Bumin Kağan**.....tarafından kurulmuştur.
4. İlk Türk devletlerinde kurultay üyelerine**toygun**.....denir.
5. Eski Türklerde oda biçiminde yapılmış mezarlara ...**kurgan**....denir.

15. Aşağıdakilerden hangisi, Türklerin ilk ana yurdunun sınırlarını belirleyen bölgeler arasında gösterilemez?

- A) Tanrı dağları
- B) Sibirya stepleri
- C) Tuna nehri
- D) Hazar Denizi
- E) Altay-Sayan dağları

Doğru Cevap...C..

16. Türk devletlerinde uzun süre, "Ülke hanedan üyelerinin ortak malıdır." anlayışı devam etmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu uygulamanın sonuçları arasında gösterilemez?

- A) Türk devletlerinin toprak kaybına uğraması
- B) Merkezîyetçi devlet anlayışının olmaması
- C) Farklı isimlerle Türk devletlerinin kurulması
- D) Toplumda sınıf ayrımı ve kölecilik anlayışının yaygınlaşması
- E) Kardeşler arasında taht kavgalarının yaşanması

Doğru Cevap:D....

17. İşaretleme

"Kök Türkler, 552 yılında Türk adıyla ilk devleti kurmuşlardır. Devletin kurucusu aynı yıl ölmüştür. 553 yılında tahta oturan Mukan Kağan, ülkeyi amcası ile birlikte yönetmiştir. Biliyorsunuz Türklerde ülke doğu ve batı olmak üzere bölümlere ayrılarak yönetilirdi. Bu dönemde İpek Yolu hakimiyeti için mücadele edilmiştir. Bu mücadelede Sasaniler ile iş birliği yapıp Afganistan çevresinde kurulan bir Türk devletine de son verilmiştir. Mukan Kağan'dan sonra eski gücünü devam ettiremeyen Kök Türkler önce ikiye ayrılmış daha sonra da Çin egemenliğine girmiştir. 50 yıl Çin egemenliğinde kaldıktan sonra 682 yılında İltiş unvanı verilen kağanları önderliğinde yeniden devlet kurmuşlardır. Türk tarihinin en

eski yazılı örnekleri bu döneme aittir. Üç devlet adamı adına dikilen bu eserler Kök Türk alfabesi ile yazılmıştır."

Yukarıdaki bilgileri okuduğunuzda aşağıdaki kavramların hangisi veya hangilerinden bahsedilmemiştir?

☐ Kutluk	☒ Mete Han
☐ İstemi Yabgu	☐ Tonyukuk
☐ Kültigin	☐ İkili teşkilat
☐ Bilge Kağan	☐ Ak Hun
☐ Orhun Kitabeleri	

18. İlk Türk devletleri ile ilgili aşağıda verilen kavramları ilgili olduğu açıklama ile eşleştiriniz.

1	Şanyü	A -4	Bir şahıs öldüğünde Mezarının üzerine savaşta öldürülen düşman sayısı kadar dikilen taş
2	Kut	B -1	Türk hükümdarların kullandığı büyüklük ve genişlik anlamına gelen unvandır.
3	Anav	C -3	Orta Asya'nın en eski kültürüdür. Türk kültürünün önemli bir unsuru olan at, ilk defa bu kültürde görülmüştür.
4	Balbal	D -2	Siyasi iktidar kavramıdır.

Cevap: 1-B, 2-D, 3-C, 4-A

19. Aşağıda verilen gelişmeleri kronolojik olarak sıralayınız.

1. Mete Han'ın Asya Hun Devleti hükümdarı olması
 2. Kök Türklerin Orhun Kitabeleri'ni yazması
 3. Hunların Avrupa'da devlet kurması
 4. Uygurların Manizmi kabul etmesi ve yerleşik yaşama geçmesi
 5. Kök Türklerin Çin esaretinden kurtularak yeni bir devlet kurması
- Sıralama:**1, 3, 5, 2, 4**.....

20. Başlıca Siyasi Gelişmeler aşağıda tarihi yazılarak verilmiştir.

☐ MÖ 220- Asya Hun Devleti'nin kurulması
☐ 216- Asya Hun Devleti'nin yıkılması
☐ 375- Kavimler Göçü
☐ 469- Avrupa Hun Devleti'nin yıkılması
☐ 552- I. Kök Türk Devleti'nin kurulması
☐ 582- I. Kök Türk Devleti'nin ikiye ayrılması
☐ 630- Doğu Kök Türk Devleti'nin Çin'e bağlanması
☐ 682- II. Kök Türk Devleti'nin kurulması
☐ 742- II. Kök Türk Devleti'nin yıkılması
☐ 744- Uygur Devletinin Kurulması
☐ 840- Uygur Devleti'nin yıkılması

Buna göre yukarıdakilerin hangisi veya hangilerinin tarihi doğru verilmemiştir. Doğru olmayanların içine X koyunuz.

21. Feodal düzende lordlara bağlılık yemini etmiş savaşçı vassallara hangi isim verilmiştir?

Cevap:Sövalye.....

22. Tarımla uğraşan toplumlarda ihtiyaç fazlası ürüne ne denir? Bunların bir merkezde toplanması ve buradan dağıtılması toplumda neyi ortaya çıkarmıştır?

-Artı ürün denir.

-Toplumda tabakalaşmayı ve çiftçilik dışında yeni mesleklerin ortaya çıkmasına neden olmuştur

22. Kısa Cevaplı Soru

Batı ve Orta Avrupa ülkelerinde toprak sahibi olan senyörün; siyasi, ekonomik, hukuki ve askerî haklara sahip olduğu ve temeli toprak köleliğine dayanan toplum düzenine ne denir?

CEVAP:Feodalizm.....

23. Aşağıda verilen bilgileri doğru (D) veya yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.

☒ 1. Tarihte onlu sistem ilk kez Moğol ordusunda uygulanmıştır.
☒ 2. Sasani ordusunda etkin şekilde kullanılan filler askerî başarıların kazanılmasında önemli katkılar sağlamıştır.
☒ 3. Moğol İmparatorluğu'nun hukuk ve askerlik işlerini düzenleyen kanunlara "Cengiz Han Yasası" veya "Büyük Yasa" denilmiştir.

☒ 4. Konar-göçer topluluklar dışa kapalı ve barışçı bir yaşam sürerken, yerleşik topluluklar bu-nun tersine dışa açık ve savaşçı bir yaşam biçimini benimsemişlerdir.

Yanlış olanlar:1, 4

doğru olanlar:2, 3

24. Aşağıda verilen cümlelerdeki boşluklara uygun olan kavramları yazınız.

1. Çin ordusu askerî teşkilat ve teçhizat bakımın ...**Türkler'**..... den etkilenmiştir.
2. Yerleşik topluluklar**üretim**.....konar göçer topluluklar ise.....**askeri**..... birbirlerine üstünlük kurmuşlardır.
3. Roma şehrinin kuruluş tarihi olarak kabul edilen MÖ 753'ten Doğu Roma (Bizans) İmparatoru Jus-tinianus'un ölümüne kadar (565) geçen sürede Roma egemenliği altındaki ülkelerde uygulanan hukuka.....**..Roma Hukuku..** denir.
- 4.....**Doğu Roma (Bizans)**.....İmparatorluğu'nda thema adı verilen eyaletlerin yöneticileri aynı za-manda buradaki askerî birliklerin de komutanıdır.

25. Aşağıda verilen bilgileri doğru (D) veya yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.

☒ 1. Sasaniler, Kafkasya, Mezopotamya ve İran'a hükmetmiştir.
☒ 2. Moğollar Cengiz Han'ın ölümünden sonra tarihten silinmişlerdir.
☒ 3. Roma'da tarımdan elde edilen fazla ürünün vergilendirilmesiyle oluşan kaynaklar; orduyu, bürokrasiyi ve şehirli nüfusu beslemiş-tir.
☒ 4. Orta Çağ'da üç yelkenli gemilerin, pusula ve haritanın kullanılmasıyla denizciliğin ticari değeri artmıştır.

26. Boşluk Doldurma

Aşağıda verilen cümlelerdeki boşluklara uygun olan kavramları yazınız.

1. Sasaniler devlet yönetiminde...**Pers**.....geleneğini benimsemiştir.
2. Moğollar üzerinde ...**Şamanizm**.....inancının önemli etkileri olmuştur.
3. Feodalizmde toplumunun temelini.....**köylüler**..... oluşturmıştır. Üst sınıfların refahı onların eme-ğine bağlı olmuştur.
4. Orta Çağ Avrupa'sında hiçbir hakkı olmayan toprağa bağlı, karın tokluğuna çalışan, hür köylü ile köle arasındaki sınıfa**serf**...adı verilmiştir.

27. Orta Asya'dan yapılan Türk göçlerinin nedenlerini yazınız (7 madde)

- Nüfusun artması**
Kuraklık yaşanması
Dış baskılar yaşanması
Fetih düşüncesi
Ekonomik koşulların zorlaşması
Boylar arasında çatışma yaşanması
Bağımsız yaşama isteği